

Истраживачко друштво „Бабин нос“, Темска, Пирот
 Институт за шумарство, Београд
Штампарија СВЕН, Ниш

ЕТНОБОТАНИКА
ETHNOBOTANY

Прво саветовање о лековитом и
самониклом јестивом биљу

First conference about medicinal and wild-
growing edible plants

Зборник резимеа
Book of abstracts

Пирот, Србија, 12 -14. јул 2021.
Pirot, Serbia, July 12 - 14. 2021.

ETHNOBOTANIKA – ETHNOBOTANY
Зборник резимеа – Book of abstracts

Прво саветовање о лековитом и самониклом
јестивом биљу

First conference about medicinal and wild-
growing edible plants

Пирот, Србија, 12 – 14. јул 2021.
Pirot, Serbia, July, 12 – 14. 2021.

Уредници:

др Марија Марковић
Горан Николић
проф. др Весна Станков Јовановић

Editors:

dr Marija Marković
Goran Nikolić
prof. dr Vesna Stankov Jovanović

Податак о издавачима:

Истраживачко друштво „Бабин нос“, Темска, Пирот, Србија
Институт за шумарство, Београд, Србија
Штампарија „Свен“ Ниш, Србија

Published by:

Research association „Babin nos“, Temska, Pirot, Serbia
Institute of forestry, Belgrade, Serbia
Printing company „SVEN“, Niš, Serbia

Пирот, 2021.

Pirot, 2021.

Организатори:

Истраживачко друштво „Бабин нос“, Темска, Пирот

Институт за шумарство, Београд

Суорганизатори:

Институт за проучавање лековитог биља „Др Јосиф Панчић“, Београд

Институт за мултидисциплинарна истраживања, Београд

Институт за биологију и екологију, Природно-математички факултет, Универзитет у Крагујевцу

Институт за ратарство и повртарство, Нови Сад

Основна школа „Свети Сава“ Пирот

Организациони одбор:

Др Марија Марковић, председник

Др Оливера Паповић, супервизор

Лазар Марковић, координатор пројекта

Стојан Панчић

Синиша Панчић

Жаклина Панчић

Љубомир Марковић

Зорица Андрејић

Мирослав Андрејић

Мирјана Смиљић

Слободан Ђирић

Алекса Панчић

Стефан Марковић

Немања Марковић

Љиљана Миладиновић

Милица Лилић

Ђо Ин Фан Јеленковић

Емил Јеленковић

Новица Станковић

Весна Бранковић

Катица Николић

Љубисав Стојановић

Програмски одбор:

Проф. др Весна Станков Јовановић, председник
Проф. др Виолета Митић, супервизор
Проф. др Данијела Костић, супервизор
Др Нина Николић, супервизор
Марија Димитријевић, модератор усмених излагања
Драгана Рајковић, модератор усмених излагања
Ирена Раца, модератор усмених излагања
Маја Јовановић, модератор усмених излагања
Андреа Жабар Поповић, модератор постер презентација
Ана Алексић, модератор постер презентација
Драган Тричковић, водитељ програма
Владимир Манић, приказ документарног филма
Марјан Ранчић, суорганизација програма

Научни одбор:

Др Љубинко Ракоњац, научни саветник, председник
Проф. др Милић Матовић, редовни професор, супервизор
Проф. др Драгољуб Миладиновић, редовни професор, супервизор
Др Дејан Пљевљакушић, виши научни сарадник, супервизор
Др Мирослав Николић, научни саветник, супервизор
Др Небојша Менковић, научни саветник, супервизор
Проф. др Бојан Златковић, редовни професор, супервизор
Др Биљана Николић, научни саветник
Др Ана Марјановић Јеромела, научни саветник
Др Сретен Терзић, научни саветник
Проф. др Весна Лопичић, редовни професор
Проф. др Татјана Михајилов Крстев, редовни професор
Проф. др Перица Васиљевић, редовни професор
Проф. др Сава Врбничанин, редовни професор
Проф. др Славиша Стаменковић, редовни професор
Др Нина Николић, виши научни сарадник
Др Горица Ђелић, ванредни професор
Др Милан Станковић, ванредни професор
Др Данијела Николић, ванредни професор
Др Јелена Матејић, ванредни професор
Др Мрђан Ђокић, ванредни професор
Др Милош Рајковић, научни сарадник
Др Соња Брауновић, научни сарадник
Др Филип Јовановић, научни сарадник

Издавачи:

Истраживачко друштво „Бабин нос“, Темска, Пирот
Институт за шумарство, Београд
Штампарија „Свен“, Ниш

За издаваче:

др Марија Марковић
др Љубинко Ракоњац
Владан Стојковић

Обрада рачунаром и дизајн:

Истраживачко друштво „Бабин нос“, Темска, Пирот
Институт за шумарство, Београд

Технички уредник:

др Биљана Николић

Припрема за штампу:

Ненад Богдановић

Коректура и лектура:

Горан Николић

Насловна страна:

Биљарица - лутка од кукурузне љуспе: др Оливера Паповић

Објављивање је финансирано из буџета Града Пирота.
Захваљујемо се сарадницима на подршци и помоћи.

Тираж: 100

ISBN 978-86-903786-0-9

CIP - Каталогизација у публикацији – Народна библиотека Србије, Београд

582.099(497.11)(048)

582-152.665(497.11)(048)

САВЕТОВАЊЕ о лековитом и самониклом јестивом биљу (1 ; 2021 , Пирот)

Етноботаника : зборник резимеа / Прво саветовање о лековитом и самониклом јестивом биљу, Пирот, 12-14. јул 2021. ; [уредници Марија Марковић, Горан Николић, Весна Станков Јовановић] = Ethnobotany : book of abstracts / First conference about medicinal and wildgrowing edible plants, Pirot, July 12-14. 2021. ; [editors Marija Marković, Goran Nikolić, vesna Stankov Jovanović]. – Пирот : Истраживачко друштво „Бабин нос“, Темска = Pirot : Research associate „Babin nos“, Temska, ; Београд : Институт за шумарство = Belgrade : Institute of Forestry; Ниш : Свен, 2021 (Ниш: Свен). 108 стр. : илустр. ; 28 cm

Апстракти упоредо на срп. и енгл. језику. – Тираж 100.

ISBN 978-86-903786-0-9 (ИДБНТ)

а) Лековите биљке – Србија – Апстракти б) Самоникле биљке – Србија – Апстракти

COBISS.SR-ID 50511113

Распрострањење лековите врсте *Galanthus elwesii* Hook. f. у Пиротском округу (Србија)

Филип Јовановић^{1*}, Соња Брауновић¹, Биљана Николић¹, Љубинко Ракоњац¹

¹Институт за шумарство, Кнеза Вишеслава 3, 11000 Београд, Србија

*Аутор за кореспонденцију: Филип Јовановић, Институт за шумарство, Кнеза Вишеслава 3, 11000 Београд, Србија, тел. 0628838006, e-mail: filip.a.jovanovic@gmail.com

Кључне речи: *Galanthus elwesii*, лековита биљка, распрострањење, Пиротски округ, Србија

Galanthus elwesii Hook. f. (Amaryllidaceae) вишегодишња је луковичаста биљка распрострањена у Европи и Малој Азији. Попут других врста рода *Galanthus* L., привукла је велико интересовање у фармакологији због садржаја биоактивних једињења, као што је галантамин. У последњих пола века, била су спроведена бројна истраживања да би се утврдило распрострањење ове врсте у Србији, али су обрасци њеног распрострањења остали недовољно познати, што отежава примену међународне и националне легислативе. Као врло мало распрострањена у Србији, углавном се јавља у источном делу наше земље. У овом раду, приказано је распрострањење врсте *G. elwesii* и описана су њена станишта на подручју Пиротског округа, као допринос проучавању лековитих биљака овога подручја.

Рад се заснива на резултатима теренских истраживања, проучавања релевантних литературних и усмених извора података, као и ревизије референтних хербарских збирки (БЕОУ, BUNS), изведених од 2012. до 2021. године. Распрострањење проучаване врсте је детаљно текстуално приказано и обележено на карти Пиротског округа у координатном систему EPSG: 32634 – WGS84 (UTM зона 34N).

Према резултатима рада, врста *G. elwesii* била је забележена на 13 локалитета у Пиротском округу (Стара планина, Белава, Сарлах, Божурато, Провалија, Црни врх, Ореовица, Басара, Видлич, Каменица, клисура реке Јерме, Димитровград и Бабушница). Међутим, многа од наведених налазишта нису потврђена најновијим истраживањима на

терену, а за поједина се сумња да представљају натурализоване културне биљке. Ова врста је била констатована у храстовим шумама и на брдским кречњачким ливадама, као и у шибљацима, на пашњацима и међу стенама, од 400 m до 1300 m н. в., но данас се углавном среће на падинама и вртачама планинских букових шума (ass. *Fagetum montanum* s. l.), на висинама преко 1100 m. Неретко се среће заједно са другим лековитим биљкама, као што су *Aegopodium podagraria* L., *Allium* spp., *Arum maculatum* L., *Corydalis solida* (L.) Clairv., *Crocus biflorus* subsp. *adamii* (J. Gay) K. Richt., *Geranium macrorrhizum* L., *Geum urbanum* L., *Helleborus odorus* Willd. и *Hepatica nobilis* Schreb. Многе популације врсте *G. Elwesii* у Пиротском округу су угрожене су услед јаким антропогених утицаја.

Истраживање је подржало Министарство просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије (уговор бр. 451-03-9/2021-14/200027).

The distribution of medicinal plant *Galanthus elwesii* Hook. f. in Pirot County (Serbia)

Filip Jovanović^{1*}, Sonja Braunović¹, Biljana Nikolić¹, Ljubinko Rakonjac¹

¹Institute of Forestry, Kneza Višeslava 3, 11000 Belgrade, Serbia

*Corresponding author: Filip Jovanović, Institute of Forestry, Kneza Višeslava 3, 11000 Belgrade, Republic of Serbia, Tel.: + 381628838006, e-mail: filip.a.jovanovic@gmail.com

Keywords: *Galanthus elwesii*, medicinal plant, distribution, Pirot County, Serbia

Galanthus elwesii Hook. f. (Amaryllidaceae) is a perennial bulbous plant, native to Europe and Asia Minor. Alongwith other species of the genus *Galanthus* L., it has drawn considerable attention in pharmacology, due to the content of bioactive compounds (e.g., galantamine). During the last fifty years, numerous investigations have been conducted in order to determine its distribution patterns in Serbia, but it has remained insufficiently investigated,

which causes problems in the implementation of conservation policies. Very narrowly distributed, it is mostly found in the eastern part of the country. In this paper, the distribution of *G. elwesii* in Pirot County is presented, and notes on its ecology are given, as a contribution to the study of the medicinal flora of the area.

The study is based on field investigations and relevant literature data, personal communication and herbarium specimen analysis (BEOU, BUNS) conducted between 2012 and 2021. The distribution of the species is minutely listed, and marked on the map of Pirot County using the EPSG Projection 32634 – WGS 84 (UTM zone 34N).

The results of the study show that *G. elwesii* has been recorded on 13 sites in Pirot County (Stara planina Mt., Belava Mt., Sarlah, Božurato, Provalija, Crni Vrh, Oreovica, Basara, Vidlič Mt., Kamenica, Dimitrovgrad, Babušnica, and Jerma gorge). However, some of them were not confirmed during a recent field survey, or it has been suspected that there were not of natural origin. The species has been found in oak forests and in upland calcareous meadows, as well as among bushes, in pastures and among rocks from 400 m to 1300 m a.s.l., but presently it is more common on slopes and in sinkholes of montane beech forests (ass. *Fagetum montanum* s. l.), at altitudes above 1100 m. It is often found sharing the same habitats with some other medicinal plants, such as *Aegopodium podagraria* L., *Allium* spp., *Arum maculatum* L., *Corydalis solida* (L.) Clairv., *Crocus biflorus* subsp. *adamii* (J. Gay) K. Richt., *Geranium macrorrhizum* L., *Geum urbanum* L., *Helleborus odoratus* Willd. and *Hepatica nobilis* Schreb. Many of the habitats of *G. elwesii* in Pirot County are anthropogenically disturbed, and the survival of the populations is threatened.

This research was supported by the Ministry of Education, Science and Technological Development of the Republic of Serbia (contract no. 451-03-9/2021-14/200027).